

<http://www.diva-portal.org>

This is the published version of a paper published in *Tidskrift for Kjønnforskning*.

Citation for the original published paper (version of record):

Thurfjell, D. (2015)

Marianne Bø: Family law in contemporary Iran: Women's Rights Activism and Shari'a.

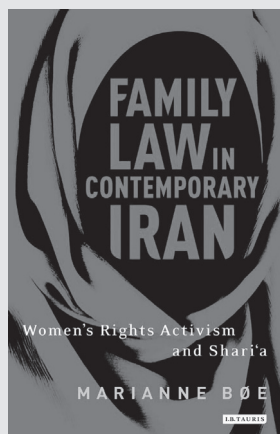
Tidskrift for Kjønnforskning, (3-4): 293-294

Access to the published version may require subscription.

N.B. When citing this work, cite the original published paper.

Permanent link to this version:

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:sh:diva-31384>

DAVID THURFJELL:

Marianne Bø:
 Family Law in Contemporary Iran:
 Women's Rights Activism and
 Shari'a

**I. B. Tauris, International Library of Iranian Studies,
 2015.**

DENNE STUDIE ÄR ETT välkommet bidrag till forskningen om islam i det samtida Iran. Studien handlar om hur högutbildade urbana iranska kvinnorättsaktivister förhandlar, tolkar och resonerar i frågor som rör islam, shari'a och mänskliga rättigheter. Studien baseras på intervjuer med 28 kvinnorättsaktivister, som tillsammans med officiella dokument samt diskussioner och debattinlägg i olika media, inte minst internet, har analyserats. Tidsmässigt tar Bø avstamp i den *Lag för familjens bevarande* som Ahmadinejads regering drev igenom 2007 och de diskussioner som genererades av denna lag. De vidare frågor som studien berör kanaliseras således på ett sinnrikt sätt genom en tydlig tematisk och tidsmässig avgränsning. Den övergripande

forskningsfrågan är hur de valda kvinnorrättsaktivisterna uppfattar och relaterar till de familjerättsliga frågor som den nya lagen aktualiserar till shari'a, å ena sidan, och till kvinnors rättigheter, å den andra.

Teoretiskt anknyter studien bland annat till Talal Asads förståelse av islam som en diskursiv tradition. Dess övergripande slutsatser är bland annat att den iranska kvinnorättsrörelsen är allt annat än homogen. Istället kan den förstås som splittrad mellan positioner av avfärdande, reform och lojalitet i fråga om synen på shari'a. Bø visar också hur de kvinnorättsaktivister hon har studerat, genom sina tolkningar av de islamiska rättskällorna och genom sina diskussioner om religiös auktoritet och

autenticitet, på ett aktivt sätt bidrar till den islamiska kunskapsproduktionen och därmed blir en del av den diskursiva tradition som de, i vissa fall, upplever sig själv som distanserade till. Ett av studiens mest värdefulla bidrag är att den på ett materialnära och övertygande sätt visar hur shari'a och tolkningar av islamiska rättsfrågor är situerade i givna politiska sammanhang.

Mitt övergripande intryck är att studien är välskriven och klartänt. Ämnet är av största vikt för vår förståelse av några av de avgörande processer som pågår inom shi'itisk islam idag, både i Iran och internationellt. Den religio-politiska modell (*Velâyat-e faqih*) som ligger till grund för lagstiftningen i den Islamiska republiken står idag inför stora utmaningar. Det iranska etablissemangen av rättslärda och deras tolkningsföreträdare i frågor som rör islam och rätt ifrågasätts på många fronter. Bøes studie visar på ett intressant sätt hur de rättsliga positioner som kan skönjas inom den rättslärda eliten (*'ulama*) också återfinns bland de

icke-rättslärda aktivister hon studerat. Bøes sätt att närma sig studiet av shari'a är intressant och nydanande. Hennes utgångspunkt är att rättsfrågor måste förstås som mer än bara rättsfrågor och hon operationaliserar denna insikt genom att analysera shari'a som bestående av ideal, praktiker och koncept. Hon kontextualiserar och analyserar alltså shari'a med hjälp av teoretiska förhållningssätt som utvecklats inom antropologin och i studiet av levd religion. Detta metodologiska gränsöverskridande är studiens kanske främsta styrka, särskilt eftersom det också innebär att en ofta dominerande könsuppdelning av studiet av iransk islam överbryggas. Studiet av kunskapsproduktion, lag och teologi har ofta exklusivt fokuserat män och manlig religiositet, medan studier av iranska kvinnors religiositet nästan uteslutande fokuserat livs- och vardagsnära aspekter. Genom att lyfta fram kvinnors shari'a-diskurser och kunskapsproduktion leder Bøe på ett förtjänstfullt sätt forskningen vidare från denna olyckliga dikotomisering.